

Nyixer Staalinai doklaadai yrgelzelel

kaadrnuudiji zybeer xubaarilan tabixa tuxai, tedenerili xemeejiin xydelmerioren şalgaxa tuxai asuudal bodzo garna.

Kaadrnuudiji zybeer şilen abxa gedeg jyib?

Kaadrnuudiji zybeer şilen abxa geese, ene xadaa ørteet orologsod ba tuhalagsadiji sagluuglan abaa, kanceliar zo-xoox ba tendee eldebin zaabaruuudiji gurgaxa jabadal yse bolno biše. (Enieeden). Ene xadaa myn baha øerlingeø zasagiji xeteriyen xereglexe, xeden arbaad ba zuugaad xyngidilj toolkogiyiger nege gazarhaa nygededen ba heergen xajalaxa duuhaxagi "reorganizaaca" xexe jabadal bolno biše. (Enieeden).

Kaadruudiji zybeer şilen abxa geese:

Negedexleer, kaadrnuudiji paartiin ba gyrenei altan foond şingleer segnexe, tedenerili ximgadxa, tedenerili xyndelexe jabadal bolno.

Xojordoxioor, kaadrnuudaa medexe, kaadrova xydelmerilegse byxenei dostoostivii ba dutuujin narin şangaa şudalan yzexe, xydelmerilegsin şadabarin Jamar poost deere jyynhees beleneer xygzen delgerexe baihilin medexe jabadal bolno.

Gurbadaxiaar, kaadrnuudiji anxaraltaiga urguluxa, ur-gaza jabaan xydelmerilegse byxenei deeße yrgegdede jabadal-dans tuhalaxa, tiime xydelmerilegse dei tesemgegeer "şireldexiin" tulada saglii gammagayi ba tedeneri urgaltijii tygred-xenee jabadal bolno.

Dyrbedexleer, şine, zaluu kaadrnuudiji sag soonb, zori-mgoor debzyylxe, tedenerili xuuşan huuridan xeteriyen bailgaxagi ba tedenerili gaşalgaxayi jabadal bolno.

Tabadaxiaar, xydelmerilegse diji poostnuudtans xubaarilan tabixadaa, xydelmerilegse byxen huuridaa baihanaa medereexe, xydelmerilegse byxen, tere xadaa øerlingeø lile şanaraar xeriñdiø jy ygeze şadaxa şadabarital baihan, te-renee manai nüülin xerege maaksimil ygexeere, kaadrnuudiji xubaarilan tabixa xydelmeriliin niite şiglyylge bolbol politiçeske lilelii gyisedexeliin nereer ene xubaarilan tabilgitin xegdele, tereene eritenyydte xysed zoxildooroora jabuluxa jabadal bolno.

Ende, şine, zaluu kaadrnuudiji zorimgoor ba sag soonb debzyylxe tuxai asuudal ilangajaa udxasanartai baina. Manai xynydyte ene asuudalda yse xysed honortxolgo ygei baina geze bi hanan. Nege zarimood tooloodox, xynydyjii şilen abalgada, gol jixenxidee, xuuşan kaadrnuudaa orijentirovelexe xeregei gedeg baina. Busadan, xarin, gol jixenxidee, zaluu kaadrnuudaa orijentirovelexe geze hanadag baina. Minii hanaxada, edeneri xeniş xadaa endyreged baina. Xuuşan kaadrnuud xadaa partida ba gyrende jixe bajali-gans bolxo baihanili labta baina. Zaluu kaadrnuudaa ygei jyymen tedeneri bli baina gebel—xytelberiliin talaa aixabtar jixe ooped, maarksis-leeninske principialaa xatuzal, xerege medexe jabadal, orijentiroovkiin xysen bli. Gebeş, negedexleer, xuuşan kaadrnuud xododoo yse, xeregtihee yse, bairdag ba teedsedeneri priroodiin jesteestvenne zakoonyud deerehee, zarimanlii stroihoo garza exleze baina. Xojordoxioor, xuuşan kaadrnuudaa nege çastebdan zarimdaa yngerhen sagaijaa ysed xaraad baina, yngerhen sagaijaa deere laglai-huuxa, xuuşanai deere huugaad, azabaidaldaxi şine jyymii-ji obioroxoyi usar baidag jym. Ene xadaa şiniji medereexe mederelee gelge geze nerlegdedeg. Ene xadaa jixel serjoozno ba ajultai dutagd mal ym. Zaluu kaadrnuud tuxai xelbel, tedeneri xuuşan kaadrnuudaa ezelen baidag, tiime ooped, xatuzal, xerege medexe jabadal ba orijentiroovkiin xysen ygei baihanili labta. Gebeş, negedexleer, zaluu kaadrnuud xadaa alxabtar olonxiñ bolxo baina, xojordoxioor, tedeneri zaluuud, tiimehee, dab geher, stroihoo garalga tedeneri zanaza bainagi, gurbadaxiaar, şiniji medeler, —bolşevig xydelmerilegse byxenei yne jixete şanar elbeg baina, dyrbexleer, tedeneri bolbol aixabtar tygred-nor urgadag ba gegeeredeg baina, tedeneri aixabtar şumgai-gaara deesse tyrl zydxe gebel, ybegeregsediili tedeneri xy-sööd, tedeneri zergelen jabaxa ba tedeneri dostoino xala-an bolxo tere sag xolo biše baina. Tiime xadaa, zorilgo bolbol nege gebel, xuuşanai ygei gebel, şine kaadrnuudaa orijentirovelexe gehende biše, xarin xuuşan ba zaluu kaadrnuudiji paartiin ba gyrenei xytelberilexii xydelmeriliin nege niite orkeestrte negedexe, taaruulxa jabadalda xaraa barixa ge-hende baina. (Udaan aplodismeentnyd).

Egeel imede, zaluu kaadrnuudiji xytelberilexii poostnuudtans sag soonb ba zorimgoor debzyylxe załasagy i şu-xala baina.

Otcoodno yje soo, partiiina xytelberilexii byxezyylxe xerege, paartiin serjoozno gyiseltenyydein negen bolbol paarti xadaa kaadrnuudiji şilen abalgjin talar xuuşan ba şine xydelmerilegse diji taaruulxa jabadalda soxom ene xaraaj doorhoo deere xyrteren amzaltataiga jabulhanda baina.

Paartiin Centralna Komiteedte bli baigaa barimtanuud-haa xaragdaxans xadaa, otcoodno yje soo, parti bolbol gyrenei ba partiina lilemier xytelberilexii poostnuudtans partiiina ba paarti premeakaadlag, 500 mianga garan zaluu bolşeviyydijii, teeden soohoo 20-hoo ylyy procent exenernyydiili debzyylxe şadahan baina.

Mynë zorilgo bolbol Jamar jyymende baina?

Zorilgo xadaa, doorhoo deere xyrteren kaadrnuudiji şilen abalgjin xeregilii xysed nege garta abxa, tereeniji Johoto, nauqna, bolşevig ynder deere yrgexe jabadalda baina.

Eneenee tula, kaadrnuudiji yzen şudalaxa, debzyylxe ba silen abxa xeregilii ondo ondo otdeelnyydeer ba sektor-nyydeer butargaxa jabadalitii eseslexe ba eneenei nege ga-zarta xamitdaxa zailaşagyl şuxala.

lime gazaran xadaa BK(b)P-in CK-ei sostav sooxi kaadrnuudaa ypravlenee ba respublikaanska, xizhaarai ba oblast-nol partorganizaaca byxenei sostav sooxi kaadrnuudai zoxiko otdeel baina Johoto.

3. Partiiina propaganda. Paartiin şeengyydei ba partiina kaadrnuudai marksis-leeninske xymyyzel

Partiiina xydelmeriliin talar yse nege, ton şuxala ba ton xariuusalgata halbari bli ba eneenei lilemier otcoodno yje soo, paartiin ba tereenei xytelberilexii oorganuudai byxezyylge bejelyylegdegen baina gebel, —ene xadaa yystine ba xelbeli partiiina propaganda ba agi-taaca, paartiin şeengyydijii ba paartiin kaadrnuudiji marksizm-leninizmiin dyxeer xymyyzylxe talar xydelmeri myn. Paartiin ba tereenei xydelmerilegse dei politiçeske ba teoretiçeske xemeejiin deeselyylxe talar xydelmeri myn.

Partiiina propaganda xeregei, manai xydelmerilegse dei marksis-leeninske xymyyzelel xeregei ton serjoozno udxasanar tuxai delgerligilek xelhenei xeregi bai aal. Bi bolbol gansaxan le partiiina apparaadai xydelmerilegse diji xaraada abna bişeb. Bi bolbol myn baha komsoomolsko, profsojuuna, xudaldaa-koperativna, azaxlin, soveed, gegeerelei, seregei ba biše biše organizacaanuudai xydelmerilegse diji xaraada abalsanab. Paartiin sostavaal regyliirovaniin ba xytelberilexii oorganuudiji dodo şatlin xydelmeride dytelyylxine xeregilii xangaltaiga tabiza bolxo baina; kaadrnuudiji debzyylgin, tedeneriji şilen abalgjin, tedeneriji xubaarilan tabilgiin xeregilii xangaltaiga tabiza bolxo baina; gebeş, xerbee ede ygediln baiatar, manai partiiina propaganda bolbol Jamar-negeni işarhaa doxolozo exilee haan, xerbee manai kaadrnuudai

marksis-leeninske xymyyzelgiin xeregei abirtaza exilee haan, xerbee ede kaadrnuudai politiçeske ba teoretiçeske xemeejiin deeselyylxe talar manai xydelmeriliin hularaa haan, tiln eöhedee kaadrnuud bolbol enegeer daşaramduulan, manai uragşa xyde-leenel perspektivili honirxoxoo bolioo haan, manai xeregei yneniji oilgooxo bolizo ba deerehee ygtehen zaabaruuudiji hoxoroor ba mexanilçeskaa dyryggese, perspektivilegse delta-guud boloo haan, —byxii manai gyrenei ba partiiina xydelmeriliin Jamarş atagai halbariin xydelmerilegse dei politiçeske xemeezi ba marksis-leeninske soznaatelinostin deere baixa byri, xydelmeriliin ɵereøe ulam aşag yretei, xydelmeriliin rezylytaaduudan ulam effektivne baixa ba myn heorge, —xydelmerilegse dei politiçeske xemeezi ba marksis-leeninske soznaatelinostin dooro baixa byri, xydelmeriliin magad tahaldauud bu buruutan unalgaanuud baixa, eöhedee xydelmerilegse bolbol magad ulam şizgyyd ba delta-guud —gontoosod bolon xubilza bolxo, tedeneri xubilantyrelgen magad bolxo baihanili aksiooma geese geze medereexe xeregtel. Xerbee bidener bolbol xydelmeriliin byxii halbariinud manai kaadrnuudiji teder xadaa dotoodiin ba ulasxoordini orsom baidala syleeti orientiroveleze şadaxa bolxo, tiime xemeegeer ideologilçeska beledxeze ba politiçeske xatuuzuulza şadaa haa, xerbee bidener bolbol teder xori oo xytelberilexe xytelberiliin asuudalnuudiji serjoozno alduunudugyigøer şidxexe şadabarital xysed bolbosorhon marksistauud-leenincyd bolgozo şadaa haa, —bidener bolbol manai byxii asuudalnuud arbanai jyhen xubin şidxegdeed baina geze tooloko byxii yndehi barimatil baixa hemdi geze etigeltei xelxede bolxo baina. Tiigeedş ene zorilgili bidener xelcengyi şidxexe şadaxabdi, usaran xadaa tereeniji şidxexe jabadalda zallaşagi şuxala byxii arga zebeg bai arga şadabariniud manaida bli baina.

Zaluu kaadrnuudiji urguulxa ba formirovalxa jabadal manaida jyre, naukulin ba teeknikilin tus tusagaar halbariinud talar speciaalnostnuudat talar jabaza yngerdeg baina. Enen şailaşagi şuxala ba taaramzataş baixa jym. Specialist-meedig bolbol tereentejee xamta fitziikiin gy, all botaanikiin talar specialist baihanai ba myn heorges baihanai xeregin ygei baina. Gebeş, naukulin nege halbari bli ba eneenei medenex naukulin byxli halbariinudai bolşeviglydyte uljalga baixa johoto gebel, —ene xadaa oobşestivo tuxai, oobşestivin xygalzitii zakoonuud tuxai, proletarskaa revolyuycin xygzelitii zakoonuud tuxai, socialistiši baihanai xygzelitii zakoonuud tuxai, kommuuniizmiin ilalta tuxai marksis-leeninske nauuka myn. Öerlingeø leeninec geze nereledeg aad, öerlingeø speciaalnosttsoo bejee xaan, xelbel, matemaatika so, botaanika gy, all xilimi soo bejee xaanah ba øerlingeø speciaalnostthaasa saşa jyys xaradaggyi xyniji ynxœor leeninec geze tooloko bolxogyl baina. Leeninec bolbol naukulin tereende durlagdahan halbariin gansaxan le specialist baixa şadaxagyi baina, —tere xadaa tereentejee xamta, øerlingeø oronoi syðbaagaar tyrgen honirxodog, oobşestivenne xygzelitii zakoonuudtai tani, ede zakoonuudiji azagla xeregleze şadadag ba oronoo xytelberilexe politiçeske xytelberiliin aktivna xabaadagşan ba'xiyi ermzeldeg, politiçeske oobşestivenne baixa johoto. Ene xadaa, bolşeviglydyd specialistnuudtun nemelte nagruuzka bolxo baihan labta. Gebeş, ene xadaa rezylytaaduudan bejee ylyye xudaldan abxa baihan, tiime zorilgili jygeer tailbarlaxab? Ene aldalga xadaa xynye, i hilibi, tedeneri bardamnigli, tedeneri xaraakternostyjii manreglen, tede xynydyde spionkoos seetbeyde busaiduluxa ba bolşeviglydulta, medeeze xemeegeer nygeltei balnabdi. Bide ba bolbol trockistnuudai ba buxaarcinuudai verxyşkiin spionkoosko ba zaagovorşicessa deejatelnost tuxai, materialnukhaa xaraxada, ede gospodaanuud byri Oktiabrskaya vollyycin tyryysiin ydernyyde xarii razvedekin spituud baian ba zaagovorşicessa deejatelnosttue. Jabytuhan baigaşii haan, zybxe hyylei yjede, 1937-1938 onuudta medehemnai gaixaltai biše aal? Ene serjoozno ralijii bidener jaagaad onozo xarangyl garza şadabai baigaa bilbdi? Ene aldalgi jygeer tailbarlaxab? Ene aldalga xadaa xynye, i hilibi, tedeneri bardamnigli, tedeneri xaraakternostyjii manreglen, tede xynydyde spionkoos seetbeyde busaiduluxa ba bolşeviglyde xemeegeer nygeltei balnabdi. Ene xadaa manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere dursagdahan nykedyd nygeltei bim geze medereexe xeregtel. Eneede myn baha byryzaanay gyrenei dei ba manai oronruu spionkuud, alurşad ba vreditelshar diji eligeze baian ba manai orondo seregeer dobtotot oroxiin tula mnytyjili xylineen jadaza baihan, tedeneri oodaa nuudai rool ba udxasanariji segneegyi jabadal baina, tede len manai socialis gyrenei ba socializmien oronii gadaan haad dobtolgohoo arşalaxlin tula zallaşagi şuxala tereenele regei, karaateliaa ba razvedovetelne oorganuudai roolle udxasanariji segneegyi jabadal baina. Ene segnexegyi jyjedalda gansaxan deere d

Nyixer Staalinai doklaadai yrgelzelel

Velge niur deere bii baina geze, gadaadahaas dobtolgiin uudus busa ygei, aarmilji ba gyrenijii sangadxaxiin xe-
sel busa ygei geze uridlan bodomzolkodo.

Zee, tere xerbee socializm bolbol gansaxan le nege, abtaan orondo ilahan baiza, tiin, eneen deerehee, orondolin ysloovinuudta anxarala xolodxozo ogto bol-
duu—lime usarta jaaltai geeseb? Ene asuudalai Eengelssei Molum xariuu ygenegi. Eengels bolbol lime asuudaliji
jyrdes tabinagi, tiime xadaa, tereende ene asuudalda
baiza sadaxagyi baigaa. Eengels bolbol socializm
byxil oronuudta gy, al olonxi oronuudta baga Jixes
negen sag soog ilaa baina geze uridlan bodomzolohon
ghee barimtalhan baina. Tiime xadaa, Eengels bobol en-
dil negen tusagaar abtaan oroni ali negen konkreetne
gyrenijii biše, xarin olonxi oronuudta socializmii
faakt bli gelee geed baixadaa, socialis gyrenei xygzel-
tieni—, socializm bolbol olonxi oronuudta ilaba
daa,—ene usarta proletaarska, socialis gyren jamaa xu-
zenuudiji yzexe johotoli geze asuugdaga gehen foor-
shor sinzelene. Probleemii gansaxan le ene nitte ba
kina xaraakteraa, socialis gyren tuxai asuudaliji sinzel-
Eengels bolbol ulasxoorondin ysloovinuud, ulasxooron-
orom baidal bolxo, tiime faaktoriaa tonii anxar-
doloxhondo, tere faaktiji tailbilza bolxo baina.

Gebes, enegeer bolxoodoo, eeriingoe toiruulaad kapitalis
elegetei baihan, gadaadahaas seregei dobtolgiin zanal-
orongi baihan, eneen deerehee ulasxoorondin orom
ihaa anxarala xolodxozo sadaxagyi baihan ba eerlingoe
hainaa hurgagdahan aarmitalsi, hainaa organizovaalag-
karatelna oorganuudatasi, bexi razveedketeishi baixa
ol, tiime xadaa, socializmii dailan abalganuudiji ga-
haa dobtolgoohu arsalasha argatai baixin tulada, eerin
tysel gyrentel baixa johotoli, negen, tusagaar ab-
orondo socializmii ilaltiin caastna ba konkreetne usar
gyreniiden socialis gyrenei sydbsa tuxai Eengelssei
boormulji delgeryyen taraaza bolxogi baina.

Manai saghaa 45-55 zilei yjor tusagaarlagdahan, mark-
m klasissiguudhaa, tederen bolbol ajaar xolo jireedyi
tusagaar oron byxendesi istooriin zilzaguuudai by-
albyxii usaralnuudiji uridshan xaraxa hen geze erize
gyi. Marksizmiin klasissiguud bolbol, bidener, marksiz-
sigguidai potoomoguudai preeen deeree amagalant
bed, belen siidxeberinydiji zazalaza baixa argatai baixim-
lada (bygediin enieeden), tabi-zuun zil bolhon xolno
usagaar oron byxenee bli bolon garza bolxo, byxii ba
teoreticheske asuudalnuudta belen siidxeberinydiji
zoxioon tabiza ygeze hen geze erike boloo haa, eneed-
olxo hen baina. Gebes, bidener xadaa manai sagai mark-
m-leeninyydhee, tederen bolbol marksizmiin tus tu-
sasite polozeeninydiji seezeldeger xizaarlaxagyi hen
tedener bolbol marksizmiin bodoto udxdanans neberen
hen geze, tederen bolbol manai oron dotor socialis
el 20-zil baiza baishanai oopediil bodolsozo hurxa hen
tedener bolbol, esestee, ene ooped deeree tulguurilaza
arksizmiin bodoto udxdaha barimtal, marksizmiin tus
par nitte polozeeninydiji konkretizirovleze, tederen
bolgozo ba halzaruulza hurxa hen geze erize sa-
ba erikesi johotoibidi. Leenin bolbol „Gyren ba revo-
lyehen eerlingoe suuta kniigiti 1917 onoi aavguustada,
dan xelaxed, Oktiabrska socialis revolyiychee ba
gyrenijii baiguulxaha nege xedi hara urid bisce-
ne kriilgingee glaavna zorilgii Leenin bolbol gyren
Maarksal ba Eengelssei hurgaali opportuniistnuudai
xazagairuulxa ba buzagairuulxa Jabadalhaa arsalaxa
jada xarahan baina. Leenin bolbol „Gyren ba revoly-
yoxordoxi caastiliin bisexili ba tereen soogoo 1905
ba 1917 onoi orod revolyiyencydei oopediil glaavna
gudiji gorgaxijii bodomzolon tyxlerehen baigaa. Lee-
nolb eerlingoe kniigil II caasti soo, manai oron dotor
zasaq manda baishanai ooped deere tulguuril, gyre-
vooliiz zoxioontabixa ba saasaa xygzyylxe geze x-
abhandans hezeg baixa johogyi. Gebes, yxel xadaa ene
gyisdede xere jabadalans haad xehen baina. Gebes,
el xez yrdiogyl jyymii, tereenei sabinar xexe joh-
gereme aplodismentyyd).

Gyren bolbol dalsan anginuu bolzo oobchestviin ras-
so orohono yndehe huuri deere bii bolongaraa, ekspli-
yaka yse enxiiin interessyde eksplatiitrovalagdagaa olon-
xazarlan bariza baixiin tulada bli bolon garaa. Gyrenei
zebseggyeden xadaa, gol jixenidee, aarmida, karaa-
oorganuudta, razveedkede, tyrmee sugluulan xandu-
lag baigaa. Xojor gol fyynkeniyd xadaa gyrenei de-
nostili xarulaa gebel: dobtodiil (glaavna)—ekspli-
tagdagaa olonxitiji xazarlan bariza baixa ba gadaadiin
manb bis)—ondoo gyreniydei territoorii lsgedexxe
ondoo gyreniydei dobtolgonuudhaa eerlingoe gyrenei
erili arsalaxa. Rabovaladelesches stroiin ba feodalizmii
da xeregeni tiime baigaa hen. Kapitalizmii baixada
da tiime baina.

Kapitalizmii unagaaxiin tulada, zasaghaanb byrzaazlijii
le xuulaxa bis, kapitalistnuudiji gansaxan le eks-
trovalxa bis, myn baha byrzaaziin gyrenei maishini, le
xuusan aarmilli, tereenei biyrokratieska qnoovni-
jii, tereenei politicii ogtolon yisoxiko ba tiiged tere-
huura sene proletaarska gyrente baidaliji, sene social-
izmii tabixa zailasagyi squala baina. Bolsevilkyyd
sokom tilgeze orohontini medeeze beze. Gebes, ene-
nee, proletaarska gyrenei erite xereglelnyydte taaral-
an xubilagdahan, xuusan gyrenei zarim xedi fyynke-
sene sene proletaarska gyrende yleze sadaxagyi geze og-
xogi. Eneen deerehee, tilhee tiltere, manai socialis
foormonuud xubilaltagi ylege johotoli, manai gyre-
nydte xin tyryyin fyynkeniyd myn saasadaasii xysed
johotoli geze bolxogyl. Bodoto xereg deere manai gy-
foormonuud xadaa manai oronoi xygzeltehoo ba ga-
morn orom baidalai xubilaltaha bolzo xubildag baina
ba xaslii baixa.

Leenin ilgeze xelaxedee ton zyb baina:

„Byrzaazna gyreniydei foormonuud ton olon on-
do janzlin baina, gebes tederen gol udxanb nege ge-
bel: ede byxii gyreniyd bolbol tilgeze jaaba, zygeer
ees hylyde zaabol byrzaazlii diktatuura myn bolno.
Kapitalizmhaa socializmida silzen orolgo xadaa aixabtar
elbeg delbeg ba olon ondo janzlin politicheske foormul-
muudiji ygengyi baiza sadaxagyi baihan labtal, gebes
gol udxanb eneentei xamta zailasagyi nege baixa: pro-
letaarsadai diktatuura“. (Leenin, t. XXI, niur 393).

Oktiabrska revolyyciin bolbon saghaa xoiso manai so-
gis gyren bolbol eerlingoe xygzeltehoo xojor glaavna faa-
ndijii jabala garhan baina.

Negedexi faazanb—ene xadaa Oktiabrska revolyyci-
exleed, ekspliataorska anginuudiji likvidaacalxa xy-
rile. Ene yjin gol zorilgona xadaa unagaagdahan ang-
dijii esgyyselgii daraxa jabadalda, interveentnydije do-
boto oronoi xamagaala Jabadaliji organizovaalagada, pro-
plenostu ba xyde azaxiji hergeen bodxooxo Jabadalda,
el xere eleementnydiji likvidaacalxin tula ysloovinuudiji
xere Jabadalda baigaa hen. Eneentei taaralduulan, manai

gyren bolbol ene yje soo xojor gol fyynkeniydiji bezelyyl-
hen baina. Negedexi fyynken—oron dotoroo unagaagdahan
anginuudiji daralga. Enegeere, manai gyren bolbol gaza
talaha urdateexi gyreniydiji hanuulhan baina gebel, teder-
en i yje fyynken xadaa medelde orodoggyinydiji daraxa ja-
badal baigaa hen, gebesi haa, principiaalna ilgaanb bol-
bol, manai gyren xadaa ekspliataorska yse enxiiiji azalxa
olonxitiji interesydei nerehee darahan baixadanb, urda teexi
gyreniydeni xadaa eksplatiitrovalagdagaa olonxitiji ekspli-
taorska yse enxiiiji nerehee daradag baigaa. Xojordoxi fyyn-
ken—gadaadahaas dobtolgoohoo oronoo xamagaala. Enege-
ree, tere xadaa myn gaza talaha urdateexi gyreniydiji ha-
nuulhan baina gebel, tederen xadaa bahal oohedingee oro-
nuudiji zebsegeer arsalalga erxiledeg baigaa hen, gebesi
haa, principiaalna ilgaanb bolbol manai gyren xadaa azalxa
olonxitiji dailan abalganuudiji gadaadiin dobtolgoohoo arsal-
han baixadanb, urdateexi gyreniyd xadaa iime usarnuudta
ekspliataorska yse enxiiiji bajalijii ba ylyy erxiiiji arsaladag
baigaa. Ende yjor gurbadaxi fyynke baigaa hen, gebesi
haa xadaa sine, socialis azaxiin ba xynyydiji socializmii
dy-
xer sinexden xymyyzyylxe jabadalai exin urgaltanuudiji xy-
zyylxe eerlii gol zorilgotei, manai gyrenei oorganuudai azaxiin-
organizaatorka ba kyltyyrne-xymyyzyylgiin xydelmeri-
baigaa. Gebes, ene sine fyynke bolbol tere yjede serjoozno
xygzelteo oloogyi hen.

Xojordoxi faazanb—ene xadaa goorodoi ba dereevniil
kapitalis eleementnydiji likvidaacalga exilen, azaxiin so-
cialis sistemiin xysed ilalta ba sine Konstituua abalga xyr-
terxi yje. Ene yjin gol zorilgotei xadaa—byxii oron dotoroo
socialis azaxiin organizovaalalga ba kapitalis eleementnydiji
hylyiin ylegdelnydiji likvid aacalga, kyltyyrne revolyyciijii
organizaatorka, oronol oborooniin tula xysed mynne sagai
aarmilli organizovaalalga. Eneentei taaralduulan, mynne manai
socialis gyrenei fyynkeniyden xubilhan baina. Oron dotoroo
seregeer daralgin fyynke bolhon—ygei bolon halahan baina,
usaranb xadaa ekspliataaca ygeixegdee, ekspliataornuud
busa ygei ba daraxa xyn ygel boloo. Daralgin fyynkin oronoo,
aradai zorilgotei xulagailagsadhaa ba yrigsedhee socialis ymsilji
xamagaala fyynke gyren de bli bolhon baina. Gadaadahaas
dobtolgoohoo oronoo seregeer arsalaxa fyynke xysed oreere
yjor, tiime bolxoloroor, myn baha Ualaan Aarmi, Uhaan Seregel
Flood, tereelen, xariiin razveedkeer manai oron dotor eegegde-
deg sploonuu, aluursad, vrediteenyydiji syryze barixa ba
xeneexe jabadalda zailasagyi squala karaatela oorganuud
ba razveedke ylehen baina. Gyrenei oorganuudai azaxiin-
organizaatorka ba kyltyyrne-xymyyzyylgiin fyynke ylehen
ba xysed xygzelteo olhon baina. Myneor on dotoroo
manai gyrenei gol zorilgotei xadaa milne azaxiin-organizaatorka
ba kyltyyrne-xymyyzyylgiin xydelmeri baina. Manai
aarmi, karaatela oorganuudai ba razveedke tuxai xelebel, tederen
oohedingee xursa erieere oron dotor teepe bis, xarin
oronoigoo gaza talauruu, gadaadiin daisadta esergy
xanduulagdanxai baina.

Xaraxadatnal, bidener mynne, istorido yjor yzegdoygi
ba eerlingoe foormoor ba fyynkeniydeer nege-
dexi faazin socialis gyrenei jixeseg ilgaatal, tonsji sine,
socialis gyrente bainabd.

Gebes, xygzelteo eneendeere togton zogsozo sadaxagyi
baina. Bidener, saasaa, uragsaa, kommunizma oosoza jaba-
nabd. Gyrenei bolbol manaida myn baha kommunizmii ene
yje oo ylehe gy?

Tilxe, xerbee kapitalis xyrieelgjin likvidirovelegde-
giy haanb, xerbee gadaadahaas seregei dobtolgonuudai ajuu-
laa ygeixegdeegi haanb, ylexe. Eneentei xamta oilgostai
gebelt, manai gyrenei foormonuud bolbol dotoodiin ba gada-
diin orom baidalai xubilalgataa taaralduulan sineer xubilxa
baina.

Ygei, xerbee kapitalis xyrieelgjin likvidirovelegde-
giy haanb, xerbee tere bolbol socialis xyrieelgge helgegde-
giy haanb, ylexegyi ba ygei bolon halaxa baina.

Socialis gyren tuxai asuudalal xereg tiime baina.

Xojordoxi asuudal—ene xadaa soveed intelligence tuxai
asuudal.

Ene asuudalda, myn baha gyren tuxai asuudalda, manai
paarti dotor zarim xedi todo bis ba busaldangi oilgom-
zo bli baina.

Soveed intelligence tuxai asuudalda paartiin pozicilin
xysed honortxolgin baihan baihan, soveed intelligence
xarxa ba paartiin pozicilai taaraxagyi yzelynyd manai paarti
dotor yje tarangi baina. Ene buruu yzelynydiji taraagshad
xadaa soveed intelligencejii xydelmeri angida ba tariaa-
sanda xarxa, yngexede, daisan xysen geese geze xaran,
tereende xalxaramzagygeer, sooy zygelgeer xandadag
jabdaliji praktikovaldag baihan medeeze beze. Zygeer,
intelligence bolbol soveed xygzeltehoo yje oo, eerlingoe sostaa-
vaii talar, myn eerlingoe baidalai talar yndheerees
xubila amzahan ba aradai dote bolzo, tereenteen ynen
sexeer xarilsan azalalsadag bolhon, enegeere, tere bolbol
xuusan, byrzaazna intelligenceeheee principiaalna ilgaatai
baina. Gebes, ede nyxede eneentei xyrter xeregen ygei baiza
boloo xa. Tedener bolbol, pomeesigyydte ba kapitalistnuud-
ta intelligencei alba xedeg baihan, xuusan sagta eerlii
yjor yndheet baihan, tede yzelynyd ba xandasnuudiji
soveed intelligenceeheee buruugaar asaraad, xuusan dydkejee
dydilie xygzeltehoo baina.

Xuusan sagta, revolyyciin urdaxi sagta, kapitalizmii
ysloovinuudta intelligence, bolbol xamagai tyryyn, zeeritei
anginuudhaa, dvoriaangud, promiislenngiin, kypeecyyd,
kulaagu g. m. garhan xynyydhee byrdedeg baigaa. Intelligence
zergenydte myn baha meesaanguuudhaa, zise
qnoovniguudhaa ba yngexede, tariaasad ba xydelmeri-
shees garagshad bli baigaa, gebes tederen tende siidexii rools
dyrygedeggyi ba dyrygeszeti sadaxagyi baigaa hen. By-
xelide intelligence bolbol zeeritei anginuudhaa xooloigo
tezeedeg ba tedenerili obsluuzivaldag baigaa. Iimehee,
manai oronoi revolycioonno eleementnyd ba xamagai ty-
ryyn, xydelmeri bolbol intelligenceeheee etigedeggyi, yseen
bis usarta duraagutadag baihan olgostai baina. Zygeer,
xuusan intelligence bolbol, xydelmeri angili xaraa
joho deere garhan ba oohedingee sydibaajii xydelmeri
angili sydibaatai eses xyrter xolboho zarimxodii jedi-
nicyd yje xerenee. Gebes, intelligence tuxai
yjor yndheet baihan, tede yzelynyd ba xandasnuudiji
soveed intelligenceeheee buruugaar asaraad, xuusan dydkejee
dydilie xygzeltehoo baina.

Oktiabrska revolyyciin hyyleer, xariiin seregec
intelligencii butasoxihonoi hyyleer, ilangaja indystriilizaciin
ba kollektivizaciin hyyleer, ekspliataaciin ygeixelge ba azaxlin
socialis sistemiin batasalgaa xadaa sine Konstituuciijii oron-
do ygei ba azabaldalans jabuulxii reaalna arga baiguu-
laad baixadanb, intelligenceeheee xereg yndheerees xubilhan
baina. Xuusan intelligence ylemze jexi viljaatela baina
ba kvalificirovanne caastinb byrzaazna xamagaala Jabadaliji
ygeixelge yndheerees xubilhan baina. Eneentei
xamagaala Jabadaliji ygeixelge yndheerees xubilhan
baina. Manai oronoi xydelmeri angili xadaa, arad bolbol ekspliataornuud-
tygigeer amzaltai baihan sadaxa baina geze xereg deerene
todoruanan xarulba.

Bixii oronuudai byrzaazli xadaa, arad bolbol kapitalisti-
nuud ba pomeesigyydgyigee, kypeecyyd ba kulaaguudygii
geer baihan sadaxagyi jym geze xeldeleg le baina. Manai oronoi
xydelmeri angili xadaa, arad bolbol ekspliataornuud-
tygigeer amzaltai baihan sadaxa baina geze xereg deerene
todoruanan xarulba.

nyyd, spioonuu bolon verbovaalagdaad, enegeere intelligence
zergenydheee oohedingee zuraza xajahan baina. Xuusan intelligence
caastinb ygei ybegereze yrdihen ba stroihoo garaza
exileze baina. Xuusan intelligencei gurbadaxi caastinb, urda
teexi caastida oroxodoo, byris ba kvalificiaatai baihan,
gol jixenidee, tereenei riadovoii caastinb aradai nifne
deze ba soveed zasagtaa daxaza oshon baina. Tereende
huralaa xysoeven zallashagi squala baigaa hen, tiin tere
xadaa manai vyzyenydte ynecherees huralaa xysoeven baina.
Differenciaciin baxxaran eebderlei ene zolboto process-
tei xamta, sine intelligencei xysenyydei formirovaaniin,
mobilizaciin ba sugluugli busalama process jabahan baina.
Xydelmeri angili, tariaasal, azalxa intelligencei zergenydheee
garahan, xedem zuu miangan zaluu xynyyd vyzyenydte
ba teexnikymydyt oshon ba hurgulinuudhaa bu-
saad, intelligencei singheren zergenydji dyrygeen baina.
Edener xadaa intelligenceeheee sine suha jylen oruulhan
ba tereenlii sine, soveedskeer amdiruulhan baina. Edener
xadaa intelligencei byxii yngi saraiji oohedingee oobra-
zoor ba adlaar yndheerees xubilgahan baina. Xuusan
intelligencei ylegdelnyd xadaa sine, soveed intelligence
needreynd yso xalaza singheren baihan. Ilmin usar-
haa, aradai nigtzi xolbogdohan ba eerlingoe maassaar arad-
ta etigeltei ba yneneer alba xexejee belen baigaa sine, so-
veed intelligenceeheee baigualgadaga.

Toog deere bidener bolbol mynne, eerlingoe sostaa-
vaarsji, myn eerlingoe socialis-politicheske yngi saraigaar-<br

